

tőke és kereskedői utániárás szükséges, akként intézkedtem, hogy annak bevásárlásával egy nagyobb helyteli kereskedőt biztaltam meg, azon kikötéssel, hogy a város részére még november hónapban megérkező tiz vaggon rizst köteles kicsinyben is kilogrammonként egy korona 65 fillérért árusítani. A hatóság négy vaggon burgonyát vásárolt ezideig s olcsó és jó burgonyát állandóan keresünk. Sikertült már egy vaggon babot is beszerezni, amelynek árusítását a hatóság azonban csak január hónapban fogja megkezdeni.

A városi közüzemek részére szükséges szén szállítása a vagonhiány miatt nehézségekbe ütközik, úgy hogy már csaknem kölcsön kellett szénét kérni, azonban erre még sem került a sor, mert többszöri távirati sürgetés után épen az utolsó órában kaptunk szénét s így a bányavezetőség, mint a vasúti igazgatóság kilátásba helyezték, hogy fokozatosan állandóvá teszik a szállítást. — Megtekintettem a sintértavat és a fehérítavat s arról győződtem meg, hogy előbbinek lefolyása nem lévén, az annyira földuzzadt, hogy a szomszédos földeket elöntéssel fenyegeti. A Fehértó vize szintén oly nagy, hogyha ahhoz még az őszi esőzések és a hó olvadása is hozzájárul, az esetre tavasszal szintén elöntéssel fenyegeti a szomszédos földeket. Ezért a mindkét tónál előállható veszély elhárítása érdekében a város tanácsát megfelelő intézkedések megtétele végett megkerestem.

Végül jelentem, hogy megtekintettem a közbiztonságot is s azt tapasztaltam, hogy annak forgalma marha és sertés tekintetében csökkent, ellenben juhvásár tekintetében, különösen az által is, hogy a katonaság is a juhfogasztásra tért át, növekedés állott be. A vágóhidon sok javítani valót találtam, — azonban a mostani nehéz viszonyokra való tekintettel csak a háborús állapot megszűnte után fognak helyreállítani.

Dr. Pálffy József árvaszéki elnök a következőket jelentette: Az árvaszéknél a kiskorúak és gondnokoltak pénzéből eddig 144.370 koronát jegyeztek hadikölcsönre. Ezzel a szegedi árvák hadikölcsönjegyzésének összege 654.370 koronára emelkedett. Hadiárvák tartására újabbán vállalkoztak: Bach Jenő 1, Bach Miksa 1, Fodor István és neje 1 (örökbefogadás), a Szegedi Jótékony Egyesület nevében dr. Somogyi Szilveszter polgármester 5, Wagner Gusztáv 5, Csányi Sándor 1, Somodi Andrásné 1 (örökbefogadás), Bánszky György 1 (örökbefogadás), Szűcs Lajos 1 (örökbefogadás), Szegedi szabadtörzsműves páholy 1, Kocsis Savanya József 1 (örökbefogadás), Papp Ferenc 2 (örökbefogadás), Papp István 2 (örökbefogadás), özv. Erdélyi Ignácné 6.

Dr. Wolff Ferenc tiszti főorvos jelentése szerint a múlt havi közegészségügyi viszonyokat részben kedvezőtleneknek lehet mondani a szaporodást illetőleg, amennyiben e hónapban 8 születési esettel kevesebb volt, részben kedvezőbbnek, amennyiben a halálozási esetek száma 45-el kevesebb volt. A ragályos betegségek közül a vörheny és a hasi hagymáz jelentkeztetett sűrűbben, de a lehető legenyhébb alakban s már apadóban van. A népesedési mozgalmak eredménye a következő volt: Elve született 96 fiú, 112 leány, összesen 208. Meghalt 107 fiú és 109 leány, összesen 216. A népességi szaporulat 8, a múlt hónapban plusz 20.

Pálffy József árvaszéki elnök a tanyákon szokásban levő halotti torok és virrasztások betiltását kéri, mert ezek terjesztői a járványoknak. Ezenkívül az iskolák bezárása is ajánlatos.

A főorvos azt válaszolja, hogy az iskolák bezárására nincs szükség s a torok és virrasztások ugyanis el vannak tiltva.

Törös Sándor kir. tanácsos pénzügyigazgató azt jelentette, hogy októberben a múlt év októberéhez képest egyenesadóban 37329 korona 84 fillér, hadmentességi díjban 375 korona 56 fillér emelkedés történt. Eszerint a fönti ágak jövedelmezősége a múlt év októberénél 37705 korona 40 fillérrel kedvezőbb. Októberben előírtak egyenesadóban 3346 korona 92 fillért,

országos betegápolási póttadóban 93 korona 97 fillért. Tárgyváltozás címén töröltek: egyenesadóban 16039 korona 66 fillért, országos betegápolási póttadóban 808 korona 45 fillért. Házadómentességet hat esetben állapítottak meg, végül tiz szegedi lakos részére 3872 korona 29 fillér erejéig engedélyeztek fizetést, vagy részletfizetést.

Dr. Harsányi Elemér kir. vezető ügyész jelentése szerint a királyi törvényszék fogházában rend és tisztaság van, az élelmezés kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

Jánossy Gyula tanfelügyelő jelentette, hogy a tanítás mindenütt a legnagyobb ambícióval indult meg s hogy Szeged kisdiedvédelmi intézményeinek száma a közel jövőben szaporodni fog. A város támogatása mellett négy új állami ovodát fognak felállítani, melyek egyelőre ideiglenes épületben nyerne elhelyezést.

Alexander Lajos főállatorvos jelentéséből kitűnik, hogy az állategészségügyi viszonyok októberben nem rosszabbodtak. A város egész területén elhullott 16 ló, 1 szarvasmarha, 73 sertés. A közbiztonságon leöltek és közfogyasztásra alkalmassá találtak 409 marhát, 111 nyulendekmarhát, 196 szopós borjút, 1354 sertést, 3088 juhot, 244 bárányt és 8 lovat. A vasúton kül- és belföldre elszállítottak 279 szarvasmarhát és 702 sertést.

Bogáry Kálmán gazdasági felügyelő Szeged októberi mezőgazdasági viszonyairól a következő jelentést tette:

Az időjárás a hó folyamán állandóan hűvös, borult volt, gyakori esőzésekkel, ami az őszi szántás-vetési munkálatokat annyira megakasztotta, hogy a szokásos területeknek ezideig még a fele sins bevetve. Ha a kedvezőtlen időjárás még húzamosabb ideig tart, úgy a gazdák nem lesznek képesek szokásos területeiket ősziakkal bevetni. Súlyosbitja a helyzetet a férfi munkaerő és igás állat hiánya. Homoki területeken, ahol korán sikerült elvetni, már szépen kikelt rozsokat lehet látni.

A takarmányrépa szedése megkezdődött s általában jó termést adott, a gumók szépek és egészségesek. A takarmánykészlet általában elegendő. Az állatállomány egészségi állapota jó, a nyár folyamán bőségesen lévén legelő, jó erővel mennek a telelésbe.

A legelők még mindig jók és elegendő táplálékot nyújtanak az állatállománynak.

Az első angol-magyar háború.

Hetekkel azelőtt a *Morning Post* kiadója és a *Pester Lloyd* főszerkesztője, Vészi József között vita indult meg, amelyben Vészi rámutatott azokra az okokra, amelyek következtében a magyarság oly nagy mértékben és hősiességgel veszi ki részét a mostani világháborúból, persze, — s ez az, ami az angoloknak annyira fáj, — szövetségesei oldalán. A *Morning Post* kiadójának a leveléből ugyan is kitűnt, hogy az antant kalkulációjának egyik súlyos tétele az volt, hogy Magyarország felhasználja az alkalmat állami önállóságának és függetlenségének a teljes kivására, olyformán, hogy oldalba és hátba támadja Ausztriát és Németországot. De mint sok mindenben, úgy ebben is ép az ellenkezője következett be annak, amire az antant számított.

Most a *Novaja Vremja* is beleszól a *Morning Post* és *Pester Lloyd* vitájába és november elsejei számában ezeket írja:

— A *Pester Lloyd* főszerkesztőjének zavaros és sablonos érvei az elmúlt évszázad angol pszichológiára támaszkodnak és magától értetődően a legcsekélyebb benyomást sem fogják kelteni a jelenkor Angliájában. Mindazonáltal jellemző, hogy a *Pester Lloyd* régi szokás szerint ismét előtérbe tolja a panszlavizmus és elorosztás rémét és annak a kimutatásán fáradozik, hogy sehol sem ke-

rülhet a sor az angol és magyar érdekek összehangolására. A véres valóság büntetően sujt le a hazugság ezen tételére és pedig beszédesebben, mint az szavakkal kifejezhető. Még mielőtt a *Morning Post* olvasói végére jutnak Vészi úr cikkének, a szerb hegyek között már összehangolásra kerül a sor az angol katonák és magyar csapatok közt és ez az angol-magyar háború, az első ezen államok fennállása óta, halomra dönti bizonyos angol körök összes számításait, amelyek azon alapultak, hogy az angolok a magyar néptől szövetségesekre fognak találni. Bizonyos, hogy Anglia a múltban sokat tett Magyarorszáért. Kossuth Lajos menedéket talált Angliában, amikor az egész európai szárazföldön folyt reá a vadászat. A magyar diktatorknak Angliában való fogadtatása a kossuthizmusnak reális politikai értéket adott. Mindez feljogosította az angolokat arra, hogy bizonyos reményeket tápláljanak a magyar nemzet egy részének belátásával szemben. Most azonban elmúlt az illúziók korszaka. Az a üzes csárdás, amelyet Vilmos császár 1896-ban Mohácsen cigányzene mellett járt, nyilvánvalóan sokkal nagyobb mértékben kapta meg a magyarok fantáziáját, mint az a körülmény, hogy néhai VII. Edvárd király előkelő magyar családok sarjait meghívta vendégeikül vadászatra. Az első angol-magyar háború szerb földön Szerbia államiságáért folyik. Minden valószínűség szerint ugyanott el fog dőlni a magyar államiság problémája is.

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság. (Budapest, képviselőház.)

A hadikölcsön sikerének jelentősége.

November 17-én zárul a harmadik osztrák kölcsön jegyzése még pedig előreláthatólag teljes sikerrel. Már az eddigi milliós jegyzések összege mintegy másfél milliárdra rug és így meglehetősen biztossággal lehet arra számítani, hogy a közép és nagy jegyzésekkel együtt a végösszeg legalább egy milliárdtal fogja meghaladni a második osztrák hadikölcsön 2.6 milliárdnyi végeredményét. Most, amikor előttünk van úgy a német, mint az osztrák harmadik hadikölcsön fényes sikere és annak ellenségeinkre lesújtó, bennünket pedig felemelő hatása: nem lehet eléggé hangsúlyozni a magyar közönség előtt, hogy az időbeli sorrendben legutoljára záruló harmadik magyar hadikölcsönnek a siker tekintetében most is állnia kell társaival a versenyt, tehát jóval nagyobb eredményt kell felmutatnia, mint az előző két alkalomkor. A hadikölcsönök természetrajzához tartozik, hogy nem csupán a hadviselés költségeinek fedezésére szolgálnak, hanem végösszegükben és összetételükben legjobb fokmérői a harcban álló nemzetek erkölcsi és anyagi erőinek, rugékonyságának, a végső győzelem hajthatatlan akarásának. Rendkívüli tehát a hadikölcsön sikerének hatása különösen mostan, amidőn a háború 16-ik hónapjában kétségtelen nagy harctéri sikereink következtében az antant vezető államférfiai sikertelenül vérző honfitársaiknak mást biztatásul nem nyújthatnak, mint a kitartásra, türelemre való intést és erőnk elapadásával, kimerültségünk bekövetkeztével való hitegetést. Ily körülmények között könnyű elképzelni, hogy